

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2022 r.

Population, vital statistics and migrations
in Śląskie Voivodship in 2022

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2022 r.

Population, vital statistics and migrations
in Śląskie Voivodship in 2022

Urząd Statystyczny w Katowicach Statistical Office in Katowice

Katowice 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Katowicach, Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Katowice, Śląski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Anety Stachańczyk

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Grotkowska, Paweł Kalisz, Anna Owczarek, Michał Przybyła

Tłumaczenie

Translation

Paweł Kalisz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Iwona Więcek

ISSN 2956-6584

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

katowice.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu cykliczną publikację **„Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2022 r.”**. Jest ona kolejną edycją opracowania zawierającego szczegółowe dane o liczbie i strukturze ludności województwa, ukazującą się w ramach serii wydawniczej „Informacje statystyczne”.

Opracowanie prezentuje dane dotyczące stanu i struktury ludności oraz zachodzących zjawisk i procesów demograficznych. Podstawą (bazą wyjściową) bilansu ludności, sporządzonego według stanu w dniu 31.12.2022 r., są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Publikacja zawiera komentarz analityczny poprzedzony syntezą oraz uwagi metodologiczne, jak również mapy i wykresy prezentujące wybrane zjawiska i współczynniki demograficzne. Podstawowe dane z zakresu ludności i współczynników demograficznych według podregionów, powiatów i gmin przedstawiono również w części tabelarycznej w formacie Excel.

Wyrażam nadzieję, że opracowanie będzie stanowiło przydatne źródło informacji o sytuacji demograficznej województwa śląskiego oraz spełni oczekiwania odbiorców zainteresowanych przedmiotową tematyką.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

Aurelia Hetmańska

Katowice, lipiec 2023 r.

Preface

I present to you the cyclical publication **„Population, vital statistics and migrations in Śląskie Voivodship in 2022”**. It is the next edition of the study containing detailed data on the number and structure of the voivodship population, published as part of the publication series „Statistical information”.

The study presents data on the size and structure of the population and the demographic phenomena and processes taking place. The basis (starting point) of the population balance, drawn up as of 31.12.2022, are the results of the National Census of Population and Housing 2021. The publication contains an analytical commentary preceded by a synthesis and methodological notes, as well as maps and charts presenting selected demographic phenomena and coefficients. Basic data on population and demographic coefficients by subregions, powats and gminas are also presented in a tabular section in Excel format.

I hope that the study will be a useful source of information on the demographic situation of Śląskie Voivodship and will meet the expectations of the recipients interested in the subject matter.

Director
of the Statistical Office in Katowice

Aurelia Hetmańska

Katowice, July 2023

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	8
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	10
Rozdział 1. Stan i struktura ludności	11
Chapter 1. Size and structure of population	
Rozdział 2. Ruch naturalny ludności	16
Chapter 2. Vital statistics of population	
2.1. Małżeństwa	16
2.1. Marriages	
2.2. Rozwody i separacje	18
2.2. Divorces and separations	
2.3. Urodzenia i zgony	20
2.3. Births and deaths	
Rozdział 3. Migracje ludności	22
Chapter 3. Migration of population	
3.1. Migracje wewnętrzne	22
3.1. Internal migration	
3.2. Migracje zagraniczne	24
3.2. International migration	
Rozdział 4. Typologia demograficzna oraz wybrane wskaźniki	25
Chapter 4. Demographic typology and selected indicators	
Uwagi metodologiczne	30
Methodological notes	34

Spis tablic

List of tables

	Nr No	Str. Page
Współczynnik feminizacji według grup wieku i miejsca zamieszkania w 2022 r.	1	14
Feminisation rate by age groups and place of permanent residence in 2022		
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2022 r.	2	22
Migration internal and international for permanent residence in 2022		

Spis wykresów

List of graphs

	Nr No	Str. Page
Ludność (2015, 2020, 2021, 2022)	1	11
Population (2015, 2020, 2021, 2022)		
Ludność według płci i wieku w latach 2015 i 2022	2	13
Population by sex and age in the years 2015 and 2022		
Mediana wieku ludności (2015, 2020, 2021, 2022)	3	15
Median age of population (2015, 2020, 2021, 2022)		
Małżeństwa zawarte według miejsca zamieszkania (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)	4	16
Marriages contracted by place of residence (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)		
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności według powiatów w 2022 r.	5	17
Marriages contracted per 1000 population by powiats in 2022		
Zawarte małżeństwa cywilne i wyznaniowe (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)	6	17
Civil and church or religious marriages contracted (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)		
Struktura małżeństw według wieku nowożeńców w 2022 r.	7	18
Structure of marriages by age of bridegrooms and brides in 2022		
Rozwody według miejsca zamieszkania (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)	8	19
Divorces by place of residence (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)		
Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2022 r.	9	19
Structure of divorces by duration of marriage in 2022		

Spis wykresów (dok.)

List of graphs (cont.)

	Nr No	Str. Page
Struktura urodzeń żywych według wieku matki w 2022 r.	10	20
Structure of live births by age of the mother in 2022		
Współczynnik urodzeń i współczynnik zgonów na 1000 ludności (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)	11	21
Birth rate and death rate per 1000 population (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)		
Przyrost naturalny według płci (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)	12	21
Natural increase by sex (2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)		
Struktura migracji zagranicznych na pobyt stały ludności według grup wieku migrantów w 2022 r.	13	24
Structure of international migration for permanent residence by groups of migrants age in 2022		

Spis map

List of maps

	Nr No	Str. Page
Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022	1	12
Population change in the years 2015–2022		
Napływ i odpływ migrantów do/z województwa śląskiego w 2022 r.	2	23
Migrants inflow and outflow to/from Śląskie Voivodship in 2022		
Typy rozwoju ludnościowego powiatów i gmin według metody Webba w 2022 r.	3	25
Types of population development of powiats and gminas by the Webb's method in 2022		
Województwo śląskie w 2022 r.	4	27
Śląskie Voivodship in 2022		
Zmiana liczby ludności według powiatów i podregionów w latach 2015–2022	5	28
Population changes by powiats and subregions in the years 2015–2022		
Ludność na 1 km ² według powiatów i podregionów w 2022 r.	6	28
Population per 1 km ² by powiats and subregions in 2022		
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów i podregionów w 2022 r.	7	29
Non-working age population per 100 persons of working age by powiats and subregions in 2022		

Spis tablic dostępnych w wersji elektronicznej

List of tables available online

	Nr No
Wybrane dane o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności w województwie	1
Selected data on size, vital statistics and migration of population in voivodship	
Ludność według płci oraz powiatów i gmin w 2022 r.	2
Population by sex and powiats and gminas in 2022	
Ludność według płci i grup wieku w powiatach w 2022 r.	3
Population by sex and age groups in powiats in 2022	
Ludność według płci i grup wieku w miastach na prawach powiatu w 2022 r.	4
Population by sex and age groups in cities with powiat status in 2022	
Ludność według ekonomicznych grup wieku, płci i powiatów w 2022 r.	5
Population by economic age groups, sex and powiats in 2022	
Ruch naturalny ludności według powiatów i gmin w 2022 r.	6
Vital statistics by powiats and gminas in 2022	
Współczynniki ruchu naturalnego ludności według powiatów i gmin w 2022 r.	7
Indices of vital statistics by powiats and gminas in 2022	
Rozwody i separacje według powiatów w 2022 r.	8
Divorces and separations by powiats in 2022	
Ruch wędrowski ludności według powiatów i gmin w 2022 r.	9
Migrations of population by powiats and gminas in 2022	
Współczynniki ruchu wędrowskiego ludności według powiatów i gmin w 2022 r.	10
Indices of migrations of population by powiats and gminas in 2022	
Stan, ruch naturalny, migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności w podregionach w 2022 r. ..	11
Size, vital statistics, internal and international migrations of population in subregions in 2022	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol	Opis
Symbol	Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skróty	Znaczenie
Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
r.	rok year
p. proc.	punkt procentowy percentage point
dok. cont.	dokończenie continued
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
m.in. i.a.	między innymi among others
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Classification of Territorial Units for Statistics

Synteza

Liczba ludności w województwie śląskim w latach 2015–2022 systematycznie malała i w końcu 2022 r. wyniosła 4346,7 tys. osób (11,5% ludności Polski).

Województwo śląskie cechuje wysoki poziom urbanizacji. Ludność miejska w 2022 r. stanowiła 75,9%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż w 2021 r.

W końcu 2022 r. gęstość zaludnienia wyniosła 352 osoby na 1 km² (w 2021 r. – 355 osób), co plasowało województwo na 1. miejscu w kraju.

Struktura ludności według płci nie zmieniła się. W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, których odsetek w końcu 2022 r. wyniósł 51,9%.

Współczynnik feminizacji określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn wyniósł 108, przy czym w miastach był wyższy (109) niż na wsi (103).

Ludność województwa śląskiego starzeje się. W końcu 2022 r. statystyczny mieszkaniec miał przeciętnie 43,8 lat (mediana wieku), natomiast w 2015 r. 41,3 lata.

W 2022 r. zawarto 17,2 tys. małżeństw, tj. o 9,9% mniej niż w 2021 r. Decyzje o zawarciu związku małżeńskiego były podejmowane w coraz późniejszym wieku. Mediana wieku nowożeńców wyniosła wśród mężczyzn 31,9 lat (w 2021 r. – 31,1 lat), natomiast wśród kobiet 29,6 lat (w 2021 r. – 28,9 lat).

W 2022 r. orzeczono 7,3 tys. rozwodów, tj. o 2,0% mniej niż w 2021 r. Głównymi przyczynami rozpadu małżeństw były niezgodność charakterów (28,8% wszystkich rozwodów) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (5,9%).

Liczba urodzeń żywych zarejestrowanych w 2022 r. wyniosła 31,6 tys., tj. o 9,0% mniej niż w 2021 r., natomiast liczba odnotowanych zgonów – 56,7 tys. (o 14,3% mniej). W efekcie ubytek naturalny ludności wyniósł minus 25,1 tys. osób.

W 2022 r. liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego przewyższała liczbę osób zameldowanych na pobyt stały. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ukształtowało się na poziomie minus 4,2 tys. (w 2021 r. – minus 4,5 tys.), w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 0,97 (w 2021 r. – minus 1,02).

Najczęstszym kierunkiem migracji międzywojewódzkich w 2022 r. było województwo małopolskie. Z województwa śląskiego wyjechało na stałe do województwa małopolskiego 2,9 tys. osób, a z województwa małopolskiego przybyło na stałe do województwa śląskiego 1,9 tys. osób.

W 2022 r. na pobyt stały w województwie śląskim zameldowano 1,5 tys. osób, mających poprzednio stałe miejsce zamieszkania za granicą. Wyjazd na pobyt stały za granicę zgłosiło 2,1 tys. osób. Saldo migracji zagranicznych wyniosło minus 0,7 tys.

Zgodnie z klasyfikacją Webba, biorąc pod uwagę relację przyrostu naturalnego i salda migracji stałej, województwo śląskie w 2022 r. należało do grupy województw nieaktywnych demograficznie, czyli wyludniających się (typ F). Podobny stan utrzymuje się od 2015 r., co jednoznacznie wskazuje na niekorzystne tendencje zachodzące w procesach w demograficznych.

Executive summary

The population of the Śląskie Voivodship declined steadily in the years 2015–2022, reaching 4,346.7 thousand people at the end of 2022 (11.5% of the population of Poland).

Śląskie Voivodship is characterised by a high level of urbanisation. The urban population in 2022 accounted for 75.9%, 0.1 percentage points less than in 2021.

At the end of 2022, the population density was 352 people per 1 km² (in 2021 – 355 people), which ranked the voivodship 1st in the country.

The population structure by sex did not change. Females predominated in the total population, with a percentage of 51.9% at the end of 2022.

The feminisation ratio, which indicates the number of females per 100 males, was 108, with a higher ratio in urban areas (109) than in rural areas (103).

The population of the Śląskie Voivodship is ageing. At the end of 2022, the statistical resident was on average 43.8 years old (median age), while in 2015, 41.3 years old.

In 2022, the number of marriages amounted to 17.2 thousand, i.e. 9.9% less than in 2021. Decisions to marry were made at increasingly older ages. The median age of bridegrooms and brides was 31.9 years among males (31.1 in 2021) and 29.6 years among females (28.9 in 2021).

In 2022, the number of divorces amounted to 7.3 thousand, i.e. 2.0% less than in 2021. The main reasons for the break-up of marriages were discrepancy of characters (28.8% of all divorces) and infidelity (5.9%).

The number of live births registered in 2022 was 31.6 thousand, i.e. 9.0% less than in 2021, while the number of recorded deaths was 56.7 thousand (14.3% more). As a result, the natural population loss was minus 25.1 thousand.

In 2022, the number of people deregistered of permanent residence, exceeded the number of people registered for permanent residence. Net internal and international migration for permanent residence was minus 4.2 thousand (in 2021 – minus 4.5 thousand), per 1,000 population was minus 0.97 (in 2021 – minus 1.02).

The most frequent direction of intervoivodeship migration in 2022 was Małopolskie Voivodship. 2,9 thousand people left Śląskie Voivodship for Małopolskie Voivodship and 1,9 thousand people moved permanently to Śląskie Voivodship from Małopolskie Voivodship.

In 2022, the number of persons who used to have permanent registration abroad and registered for permanent residence in Śląskie Voivodship was 1.5 thousand. The number of persons who went abroad for permanent residence amounted to 2.1 thousand. Net international migration was minus 0.7 thousand.

According to Webb's classification, taking into account the relationship between natural increase and net migration of population, Śląskie Voivodship in 2022 belonged to the group of demographically inactive voivodeships, i.e. depopulating (type F). A similar situation has continued since 2015, clearly indicating a negative trend in demographic processes.

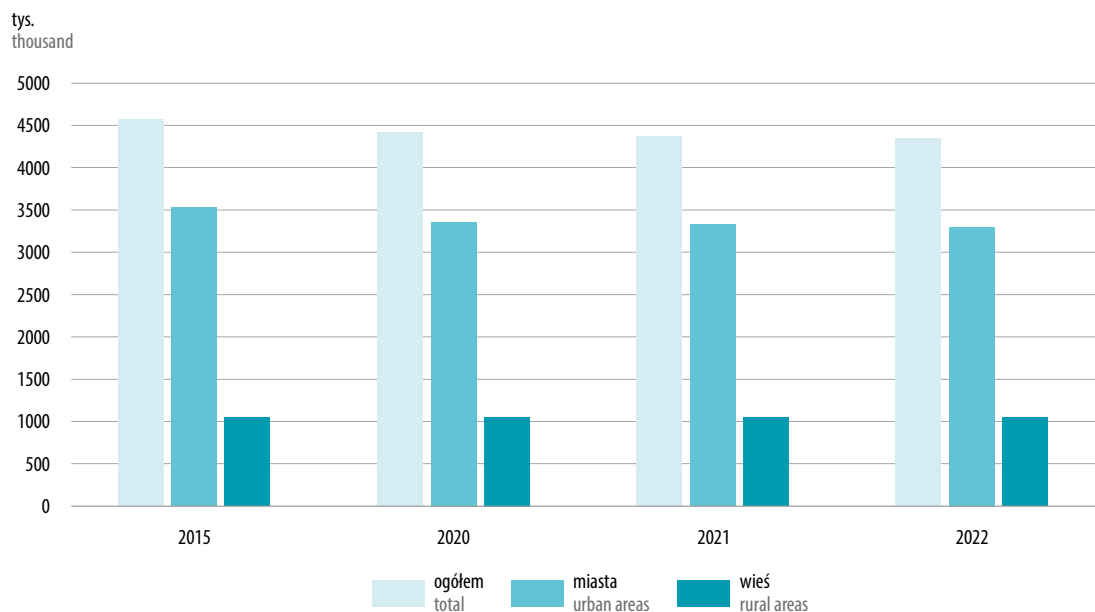
Rozdział 1. Stan i struktura ludności

Chapter 1. Size and structure of population

W końcu 2022 r. liczba ludności województwa śląskiego wyniosła 4346,7 tys. (11,5% ludności w kraju), tj. o 29,2 tys. mniej niż przed rokiem oraz o 224,1 tys. mniej niż w 2015 r. Pod względem liczby ludności województwo śląskie zajęło 2. miejsce w kraju (po województwie mazowieckim – 5510,6 tys.). We wszystkich województwach odnotowano spadek liczby ludności względem roku poprzedniego, z czego największy w województwie świętokrzyskim (o 0,8%).

Wśród powiatów województwa śląskiego największą liczbę ludności odnotowano w miastach na prawach powiatu: Katowice (280,2 tys.), Częstochowa (208,3 tys.) oraz Sosnowiec (189,2 tys.), natomiast najmniej osób mieszkało w Świętochłowicach (45,8 tys.), Piekarach Śląskich (52,1 tys.) oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim (59,6 tys.).

Wykres 1. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 1. Population
As of 31 December

Stopa ubytku rzeczywistego w województwie śląskim wyniosła minus 0,68% (w 2021 r. – minus 0,82%), co oznacza, że na każde 10 tys. ludności ubyło 68 osób.

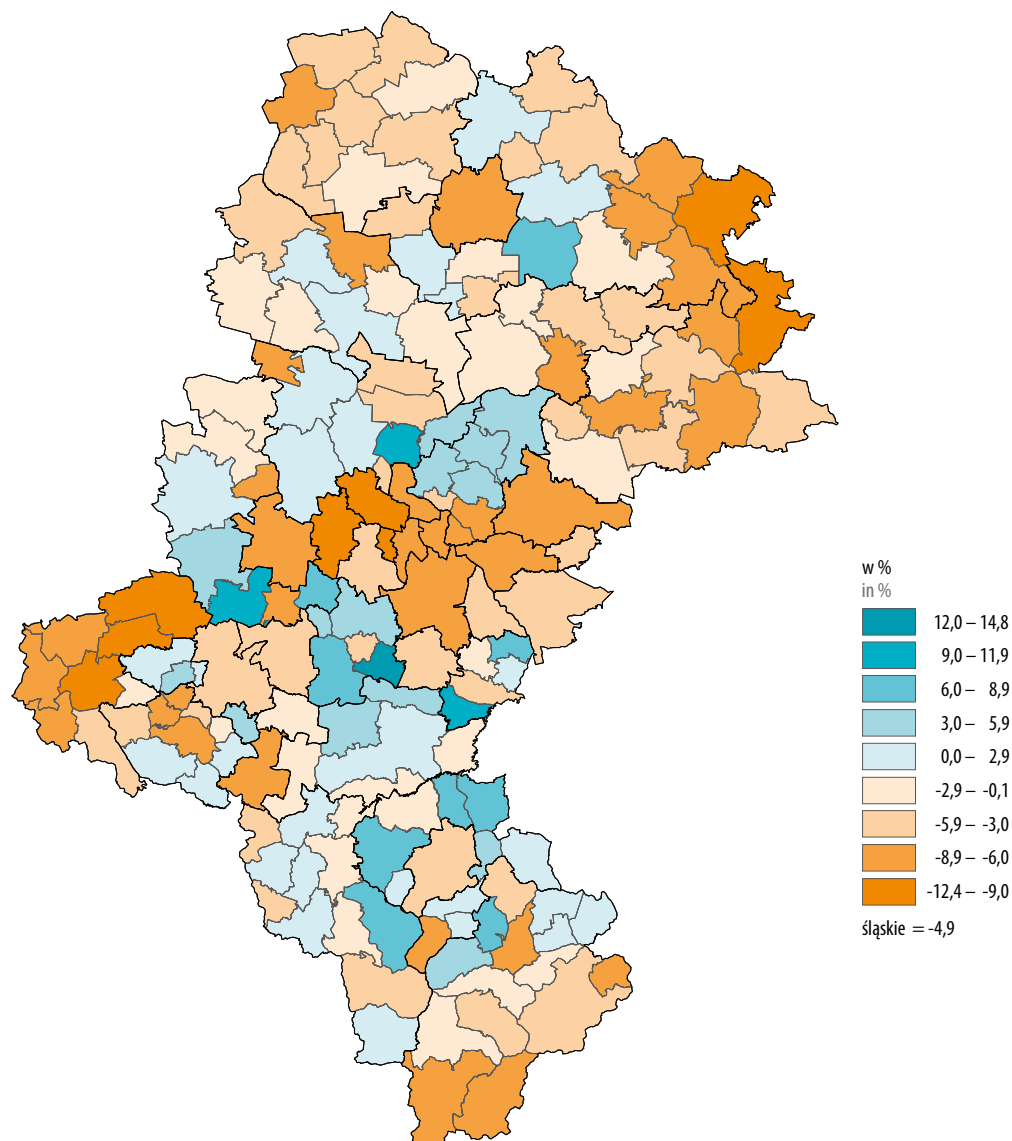
Uwzględniając przekrój terytorialny według powiatów w 2022 r. w 32 powiatach wystąpił ubytek, a w 4 przyrost rzeczywisty ludności. Największą stopę ubytku odnotowano w Bytomiu i Chorzowie (po minus 1,31%), Sosnowcu (minus 1,28%) oraz w Częstochowie (minus 1,23%), natomiast stopa przyrostu wystąpiła w powiatach: mikołowskim (0,14%), bielskim (0,10%), bieruńsko-lędzińskim (0,07%) oraz tarnogórskim (0,01%).

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022

Stan w dniu 31 grudnia

Map 1. Population change in the years 2015–2022

As of 31 December

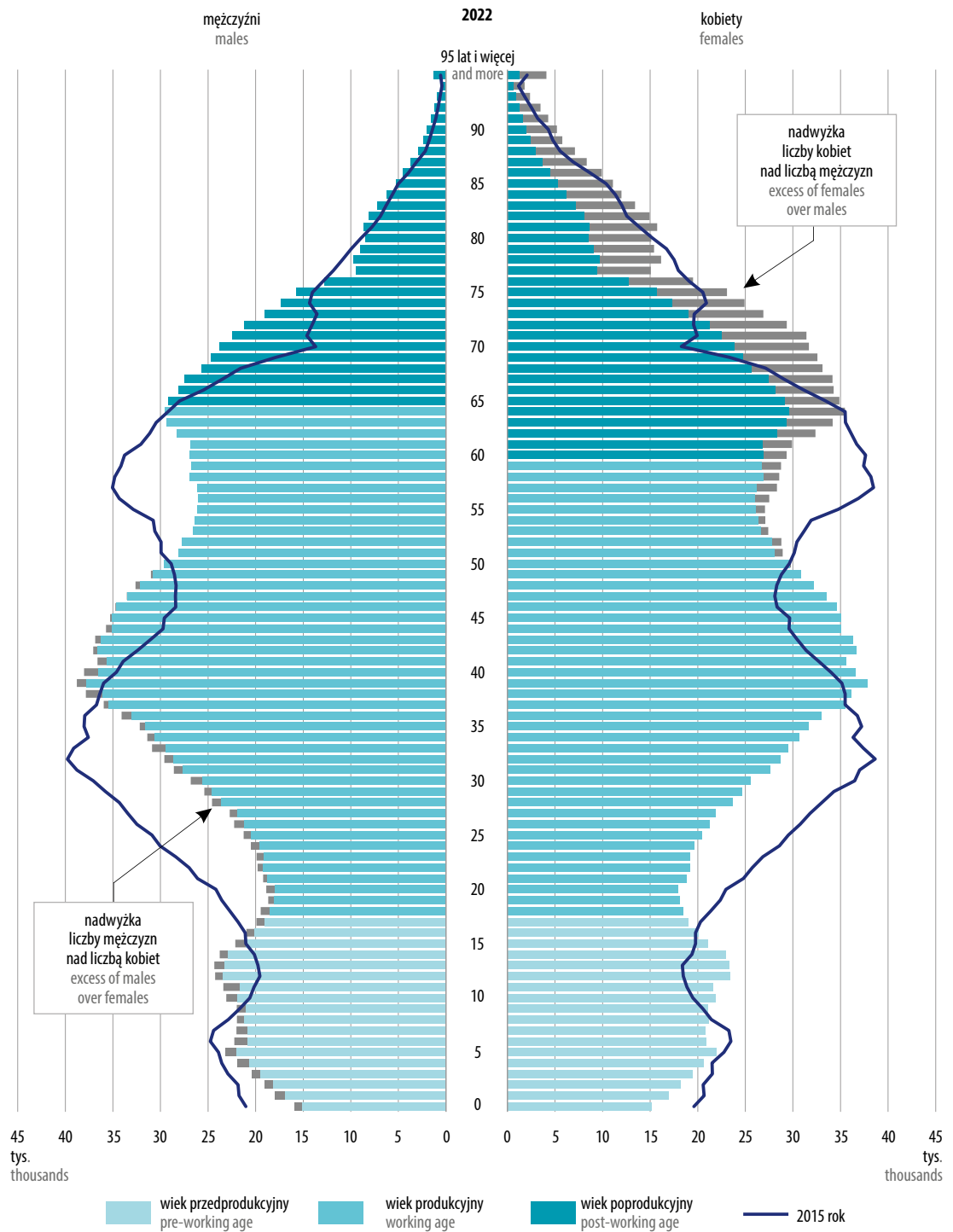

Liczba mieszkańców zarówno miast, jak i wsi obniżyła się. Województwo śląskie jest najbardziej zurbanizowane spośród województw w kraju, ludność w miastach w końcu 2022 r. wyniosła 3298,8 tys. osób i stanowiła 75,9% ogółu mieszkańców, tj. mniej o 0,1 p. proc. niż w końcu 2021 r. Liczba ludności na wsi wyniosła 1047,9 tys. i spadła o 2,0 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział ludności wiejskiej wyniósł 24,1% i zwiększył się o 0,1 p. proc. w odniesieniu do stanu w końcu 2021 r.

Spadek liczby ludności ma wpływ na zmniejszającą się gęstość zaludnienia w województwie śląskim. W końcu 2022 r. na 1 km² przypadają 352 osoby (w kraju – 121), tj. o 3 osoby mniej niż w 2021 r. i o 19 osób mniej niż w 2015 r. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w: Świętochłowicach (3443 osoby/km²), Chorzowie (3059) i Siemianowicach Śląskich (2505), natomiast najniższą w powiatach: częstochowskim (87), lublinieckim (91) oraz kłobuckim (93).

Wykres 2. Ludność według płci i wieku w latach 2015 i 2022
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Population by sex and age in years 2015 and 2022
As of 31 December

W ogólnej liczbie ludności województwa przeważały kobiety i w końcu 2022 r. stanowiły 51,9% (51,7% w kraju). Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn obserwuje się od wieku 50 lat. Współczynnik feminizacji wyniósł 108 (w kraju – 107). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów najwyższy współczynnik feminizacji obserwowano w Częstochowie (114), Sosnowcu (113), Bielsku-Białej i Katowicach (po 112), natomiast najniższy w powiatach: kłobuckim, bieruńsko-lędzińskim oraz lublinieckim (po 103).

Tablica 1. Współczynnik feminizacji według grup wieku i miejsca zamieszkania w 2022 r.

Table 1. Feminisation rate by age groups and place of permanent residence in 2022

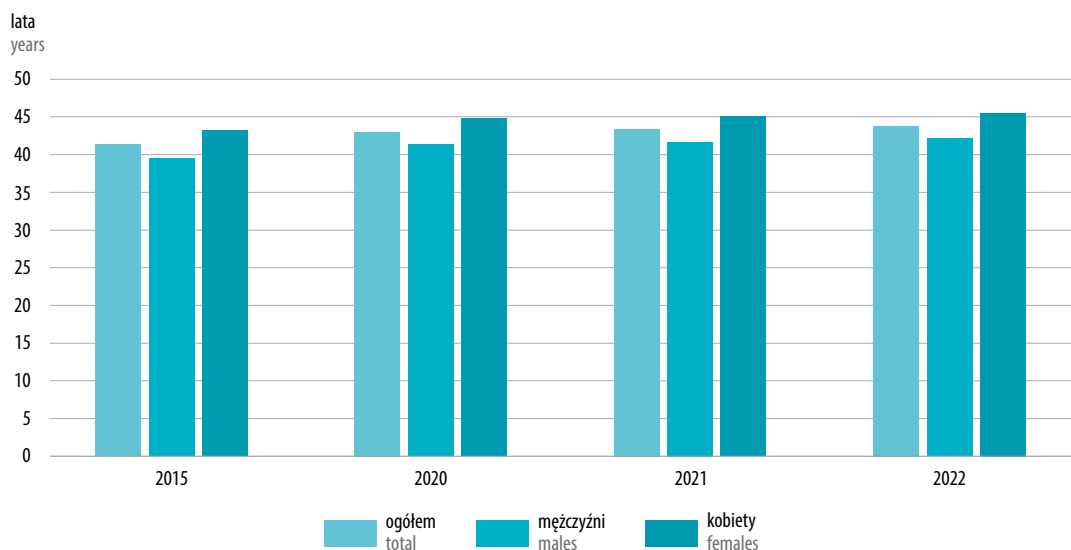
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM TOTAL	108	109	103
0–14 lat years	95	95	95
15–24	96	97	94
25–34	96	97	94
35–44	98	97	98
45–54	101	102	99
55–64	110	113	102
65 lat i więcej years and more	149	152	138

W województwie śląskim pogłębia się proces starzenia się ludności o czym świadczy rosnąca wartość mediany wieku. Mediana wieku (wiek środkowy) oznacza, że połowa ludności danego wieku jeszcze nie osiągnęła, a druga połowa już go przekroczyła. Na koniec 2022 r. wiek środkowy mieszkańców województwa wyniósł 43,8 lat (w kraju – 42,3 lata) i w stosunku do 2015 r. wzrósł o 2,5 lat. Mediana wieku mężczyzn wyniosła 42,1 lat, a kobiet 45,5 lat. W miastach ludność była starsza niż na wsi, wiek środkowy wyniósł odpowiednio 44,3 lata i 42,1 lat. O procesie starzenia się społeczeństwa świadczą także takie wskaźniki demograficzne jak indeks starości i współczynnik starości demograficznej.

Indeks starości (liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat) w końcu 2022 r. wyniósł 141 osób, przed rokiem – 136 osób, a w 2015 r. – 119 osób. Najniższą wartość indeksu odnotowano w powiatach: pszczyńskim (85), bieruńsko-lędzińskim (91) oraz rybnickim (96), natomiast najwyższą w: Sosnowcu (208), Częstochowie (197) i Katowicach (187). We wszystkich powiatach wartość indeksu wzrosła względem 2021 r.

W końcu 2022 r. współczynnik starości demograficznej (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności) wyniósł 20,7% i wzrósł o 0,6 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku oraz o 4,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów, najniższy udział osób w wieku 65 lat i więcej odnotowano w powiatach: pszczyńskim (15,4%), bieruńsko-lędzińskim (16,1%) i rybnickim (16,7%), z kolei najwyższy w: Sosnowcu (25,2%), Częstochowie (24,6%) oraz Dąbrowie Górniczej (24,0%).

Wykres 3. Mediana wieku ludności
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 3. Median age of population
 As of 31 December

W końcu 2022 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym liczyła 758,1 tys. i stanowiła 17,4% całej populacji województwa (w 2021 r. – 17,5%). Najwyższy udział dzieci i młodzieży (0–17 lat) odnotowano w powiatach: pszczyńskim (21,5%), bieruńsko-lędzińskim (20,7%) i rybnickim (20,6%), natomiast najniższy odsetek tej grupy ludności charakteryzował Katowice i Sosnowiec (po 14,5%).

Ludność w wieku produkcyjnym wyniosła 2529,5 tys., a jej udział w ludności ogółem wyniósł 58,2% i zmniejszył się w skali roku o 0,4 p. proc. Wśród powiatów województwa śląskiego udział tej grupy ludności wyniósł od 56,1% w Częstochowie do 60,1% w powiecie raciborskim.

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym ukształtowała się na poziomie 1059,1 tys. i stanowiła 24,4% ogólnej liczby ludności, tj. o 0,5 p. proc. więcej niż rok wcześniej. Najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano w Sosnowcu (29,2%), Częstochowie (28,8%) i Dąbrowie Górniczej (28,0%), natomiast najniższy w powiatach pszczyńskim (18,9%), bieruńsko-lędzińskim (19,8%) oraz rybnickim (20,3%).

Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku jest współczynnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik obciążenia systematycznie rośnie, co wskazuje na pogłębianie się niekorzystnych relacji. W 2022 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 72 osoby w wieku nieprodukcyjnym, przed rokiem – 71, a w 2015 r. – 60. Najwyższą wartość odnotowano w: Bielsku-Białej, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu (po 78), natomiast najniższą w powiecie raciborskim (66).

Rozdział 2. Ruch naturalny ludności

Chapter 2. Vital statistics of population

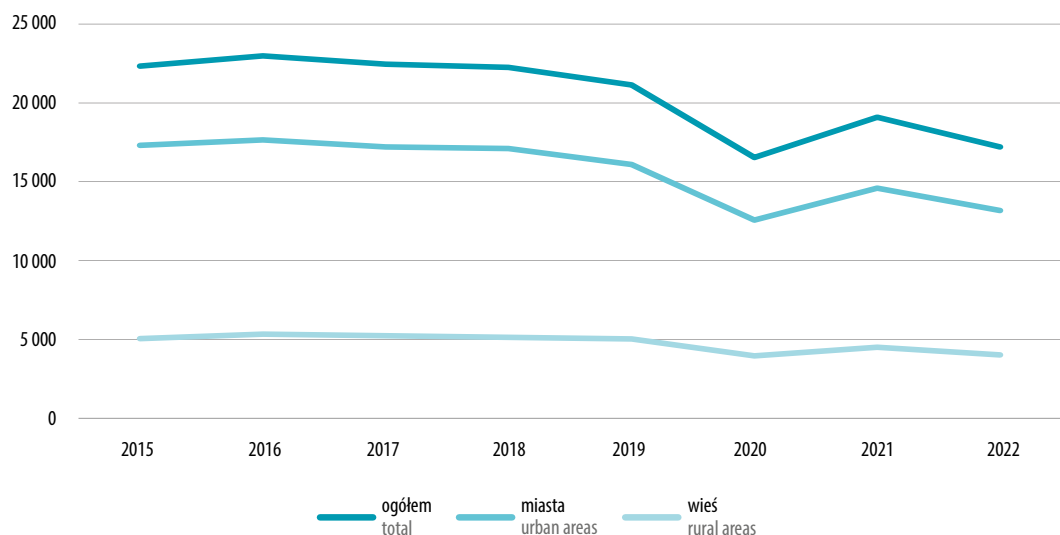
W porównaniu z 2021 r. odnotowano niższą liczbę zawartych małżeństw, mniej separacji i rozwodów. Spadła zarówno liczba urodzeń, jak i zgonów. Jednak liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń powodując ujemny przyrost naturalny.

2.1. Małżeństwa

2.1. Marriages

W 2022 r. zawarto 17,2 tys. małżeństw, tj. o 9,9% mniej niż w roku poprzednim i o 23,0% mniej niż w 2015 r. Podobne tendencje spadkowe odnotowano zarówno w Polsce, jak i we wszystkich województwach. W miastach województwa śląskiego zawarto 13,2 tys. małżeństw (o 9,7% mniej niż przed rokiem), a na wsi – 4,0 tys. (o 10,6% mniej).

Wykres 4. Małżeństwa zawarte według miejsca zamieszkania
Chart 4. Marriages contracted by place of residence

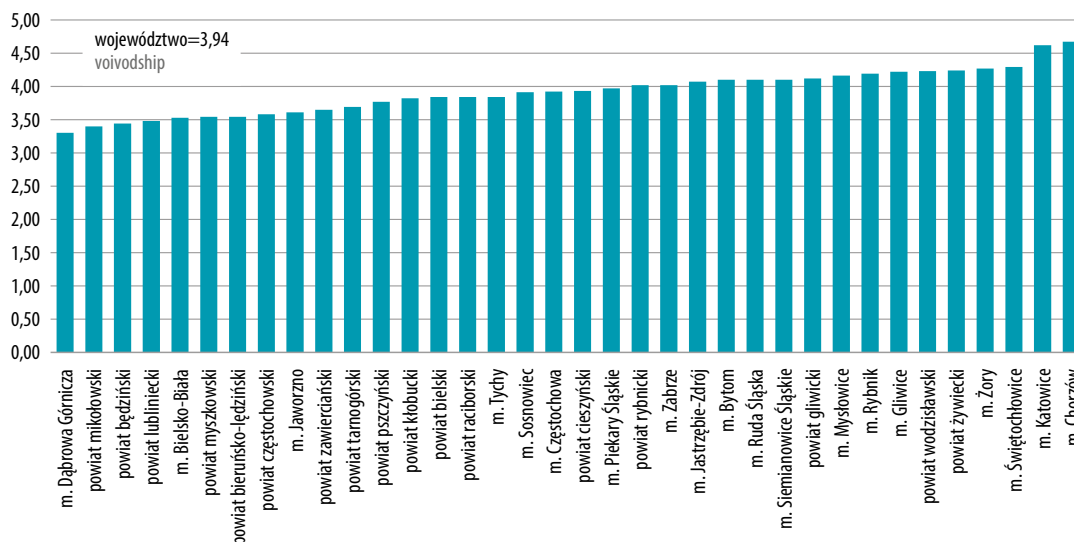

Współczynnik małżeństw (liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności) wyniósł 3,94 (w 2021 r. – 4,35), w miastach – 3,98 (przed rokiem 4,37), a na wsi – 3,83 (rok wcześniej – 4,28).

W stosunku do 2021 r. zmniejszyła się liczba zawartych małżeństw we wszystkich powiatach województwa, z wyjątkiem powiatu gliwickiego (wzrost o 6,4%). Najwyższy spadek (o 25,3%) odnotowano w powiecie mikołowskim, a najmniejszy w Chorzowie (o 1,8%).

Wykres 5. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności według powiatów w 2022 r.

Chart 5. Marriages contracted per 1000 population by powiats in 2022

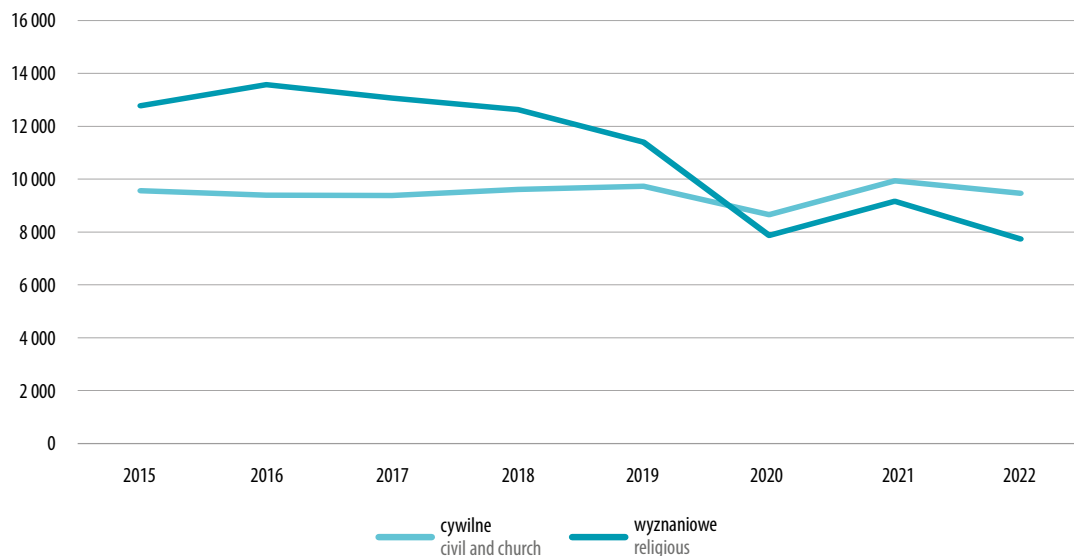

W przeliczeniu na 1000 ludności najczęściej zawierano małżeństwa w Chorzowie (4,67), Katowicach (4,62) oraz Świętochłowicach (4,29). Natomiast najrzadziej w Dąbrowie Górniczej (3,30), powiecie mikołowskim (3,40) oraz powiecie będzińskim (3,44).

Do 2019 r. wśród nowo zawieranych związków małżeńskich przeważały małżeństwa wyznaniowe ze skutkami cywilnymi, zawierane w kościołach lub związkach wyznaniowych. Od 2020 r. tendencja odwróciła się i liczba zawieranych małżeństw cywilnych przewyższa liczbę zawieranych małżeństw wyznaniowych. Małżeństwa cywilne zawarte w 2022 r. stanowiły 55,0% ogólnej liczby zawartych małżeństw (wobec 42,8% w 2015 r.).

Wykres 6. Zawarte małżeństwa cywilne i wyznaniowe

Chart 6. Civil and church or religious marriages contracted

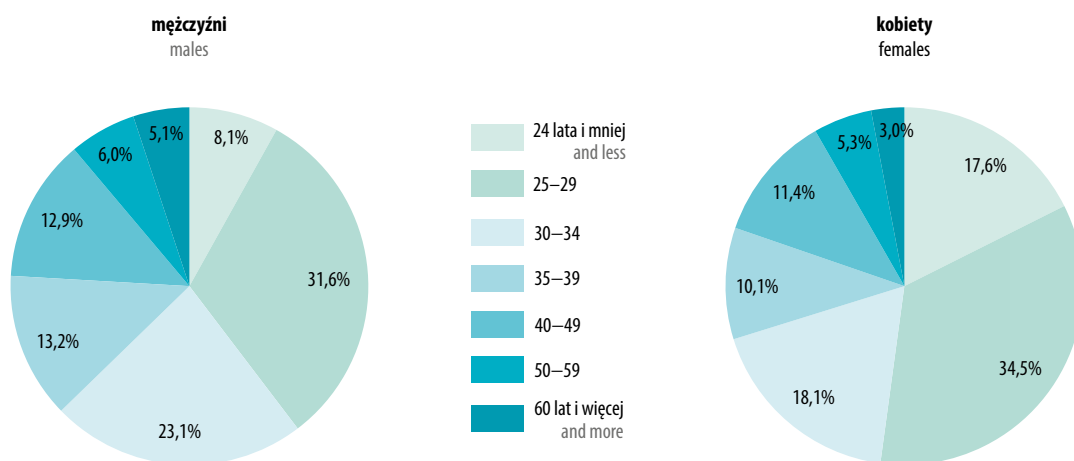

W 26 powiatach województwa zawarto więcej małżeństw cywilnych niż wyznaniowych. Najwyższy udział tych małżeństw odnotowano w Siemianowicach Śląskich (68,8% ogólnej liczby zawartych małżeństw w powiecie), następnie Sosnowcu (67,7%), Chorzowie i Jastrzębiu-Zdroju (po 67,4%). W pozostałych 10 powiatach przeważały małżeństwa wyznaniowe. Najwyższy ich udział wystąpił w powiecie żywieckim (65,3% ogólnej liczby zawartych małżeństw w powiecie), następnie kłobuckim (61,3%) i biełuńsko-łędzińskim (61,1%).

Na zawarcie małżeństwa najczęściej decydowały się pary, w których mąż był starszy od żony 1–2 lata (24,7% ogólnej liczby zawartych małżeństw), mąż był starszy od żony 3–5 lat (23,0%), mąż był starszy od żony 6–10 lat (13,6%). Małżonkowie w równym wieku stanowili 12,7%. Małżeństwa, w których żona była starsza od męża 1–2 lata stanowiły 11,3%.

Zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn wstępujących w związek małżeński przeważały osoby w wieku 25–29 lat, odpowiednio 34,5% i 31,6%.

Wykres 7. Struktura małżeństw według wieku nowożeńców w 2022 r.
Chart 7. Structure of marriages by age of bridegrooms and brides in 2022

Mediana wieku mężczyzn zawierających związek małżeński w 2022 r. wyniosła 31,9 lat (w 2021 r. – 31,1 lat), a wiek środkowy kobiet – 29,6 lat (w 2021 r. – 28,9 lat).

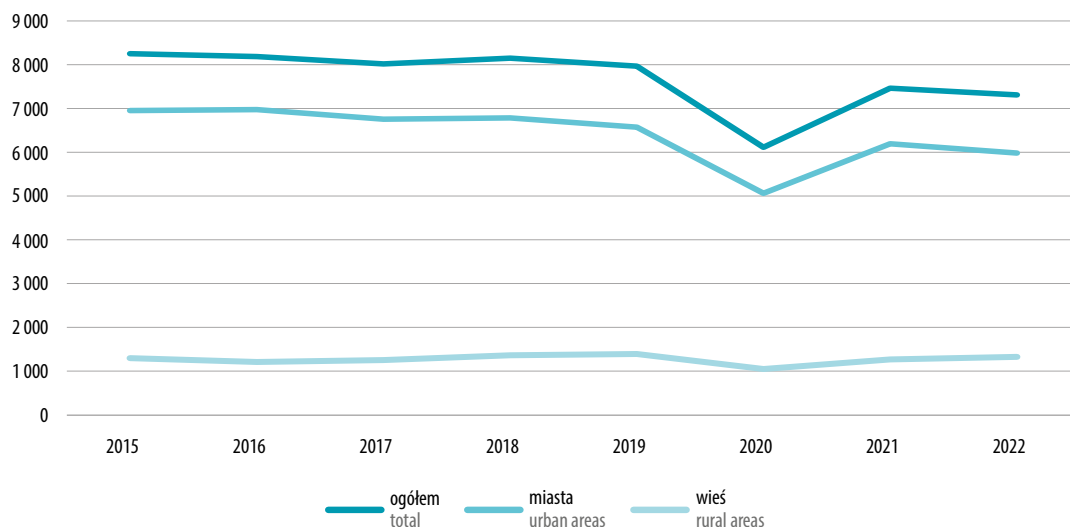
2.2. Rozwody i separacje

2.2. Divorces and separations

W 2022 r. rozwiódł się 7,3 tys. par małżeńskich, tj. o 2,0% mniej niż w 2021 r. i o 11,3% mniej niż w 2015 r. Podobne tendencje spadkowe odnotowano zarówno w Polsce, jak i w większości województw. W miastach województwa śląskiego orzeczono 6,0 tys. rozwodów (o 3,4% mniej niż rok wcześniej), a na wsi – 1,3 tys. (o 4,7% więcej niż przed rokiem).

Wykres 8. Rozwody według miejsca zamieszkania

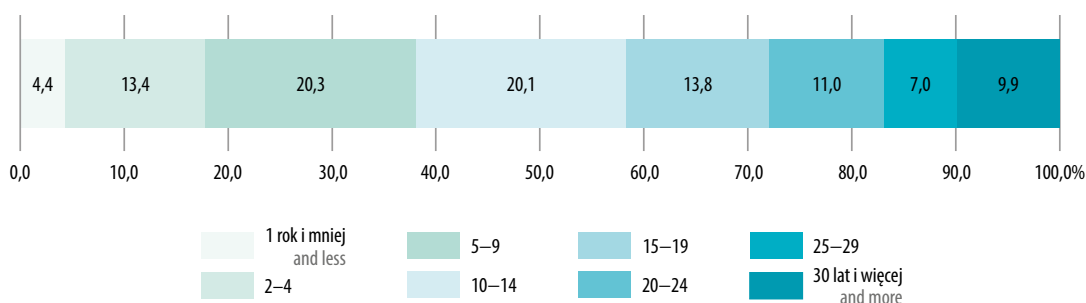
Chart 8. Divorces by place of residence

Współczynnik rozwodów liczony liczbą rozwodów na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej wyniósł 2,08 i był wyższy w miastach – 2,21 niż na wsi – 1,62.

Wykres 9. Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2022 r.

Chart 9. Structure of divorces by duration of marriage in 2022

Największy udział wśród rozwodzących się par miały osoby, które związek małżeński zawarły przed ukończeniem 29 roku życia. W 2022 r. osoby należące do tej grupy stanowiły 82,1% rozwodzących się kobiet i 71,7% rozwodzących się mężczyzn.

Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa (od zawarcia małżeństwa do wniesienia powództwa), rozwody najczęściej orzekano wśród małżeństw trwających 5–9 lat (20,3% wszystkich rozwodów) oraz 10–14 lat (20,1%).

Małoletnie dzieci na utrzymaniu (będące poniżej 18 lat) posiadało 4,1 tys. małżeństw (56,2% ogółem rozwiedzionych małżeństw).

Najczęściej wskazywanymi przyczynami rozwodów (wyłącznie) były: niezgodność charakterów (28,8% wszystkich rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (5,9%) oraz nadużywanie alkoholu (3,5%).

W 2022 r. odnotowano 106 separacji orzeczonych prawomocnie, tj. o 20,3% mniej niż w 2021 r.

Na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej orzeczono 3,01 separacji (w 2021 r. – 3,75). Małżeństwa posiadające małoletnie dzieci na utrzymaniu stanowiły 44,3% separacji orzeczonych.

Analizując dane odnośnie liczby zawieranych małżeństw oraz rozwodów i orzeczonych separacji można zauważyć, że po okresie wzrostu w 2021 r. odnotowano w 2022 r. spadek liczby zarówno zarejestrowanych małżeństw, rozwodów, jak i orzeczonych separacji.

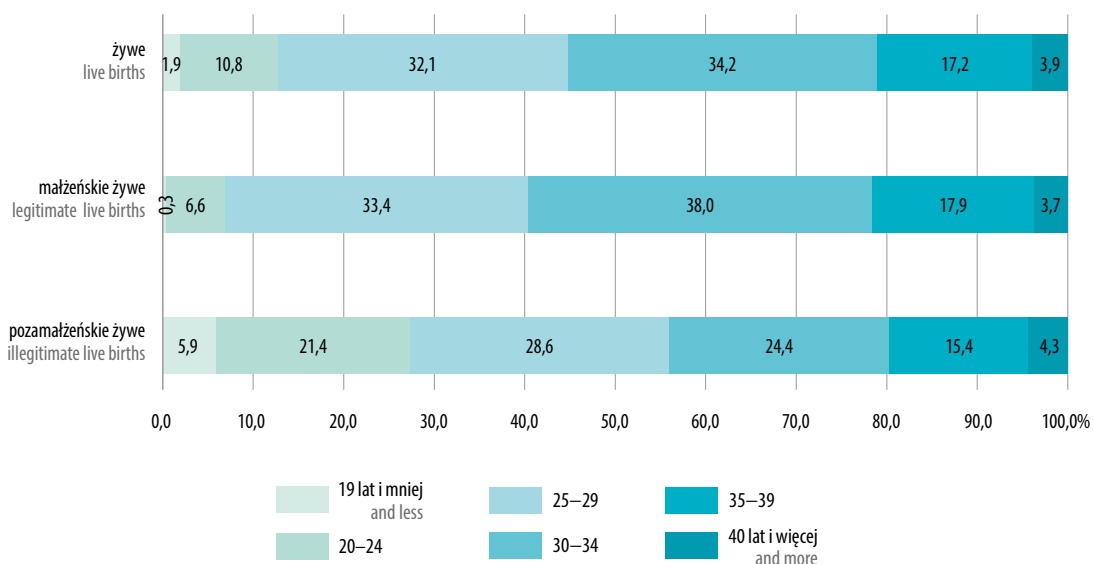
2.3. Urodzenia i zgony

2.3. Births and deaths

W 2022 r. zarejestrowano 31,6 tys. urodzeń żywych, tj. o 9,0% mniej niż w 2021 r. Współczynnik urodzeń wyniósł 7,25 (w 2021 r. – 7,91). Wyższą wartość współczynnika odnotowano na wsi (7,84) niż w miastach (7,06). Najwyższy współczynnik urodzeń odnotowano w powiecie pszczyńskim (8,94), bielskim (8,39) i żywieckim (8,37), natomiast najniższy w Dąbrowie Górniczej (5,20).

Wykres 10. Struktura urodzeń żywych według wieku matki w 2022 r.

Chart 10. Structure of live births by age of the mother in 2022

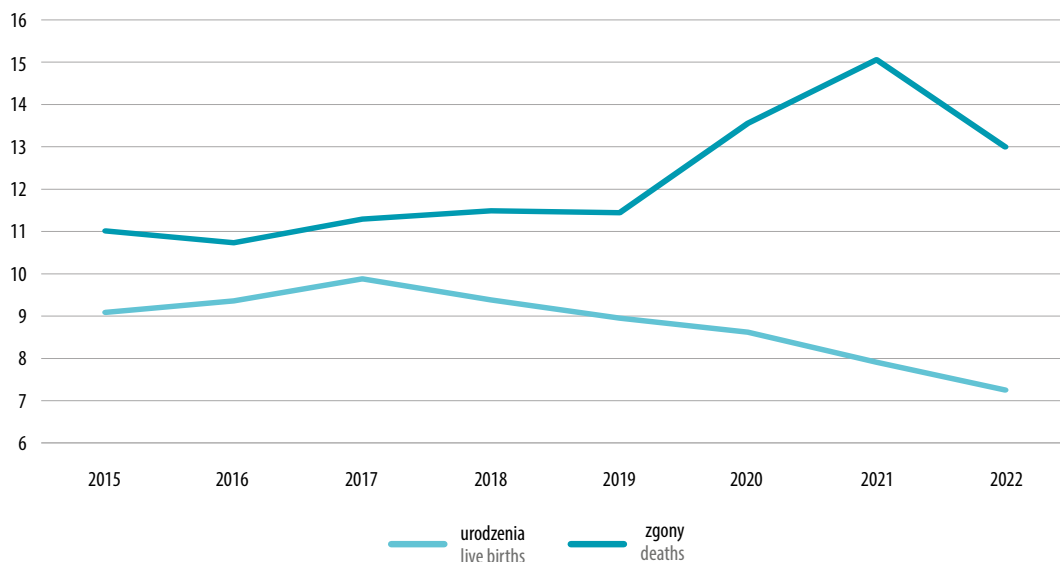
Mediana wieku kobiet, które urodziły dziecko w 2022 r. wyniosła 30,7 lat (w 2021 r. – 30,6 lat). Wiek środkowy kobiet, które urodziły pierwsze dziecko wyniósł 28,9 lat. Urodzenia z matek z wykształceniem wyższym stanowiły 47,4% wszystkich urodzeń żywych, z matek z wykształceniem policealnym i średnim – 31,7%.

Ogólny współczynnik płodności określany liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat) osiągnął wartość 32,54 (w 2021 r. – 35,35). Wyższą płodność kobiet odnotowano na wsi niż w miastach (34,79 wobec 31,82), najwyższa płodność kobiet wystąpiła w grupie wieku 25–29 lat (88,52).

W 2022 r. zmarło 56,7 tys. osób, tj. o 14,3% mniej niż w 2021 r. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 13,00, w miastach – 13,49, a na wsi – 11,46. Współczynnik zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych) wyniósł 4,84 (w 2021 r. – 4,43). Najwięcej zgonów na 1000 ludności odnotowano w Sosnowcu (15,48), Bytomiu (15,41), Chorzowie (15,24) i Częstochowie (15,20), a najmniej w Żorach (9,72) i powiecie pszczyńskim (9,74).

Wykres 11. Współczynnik urodzeń i współczynnik zgonów na 1000 ludności

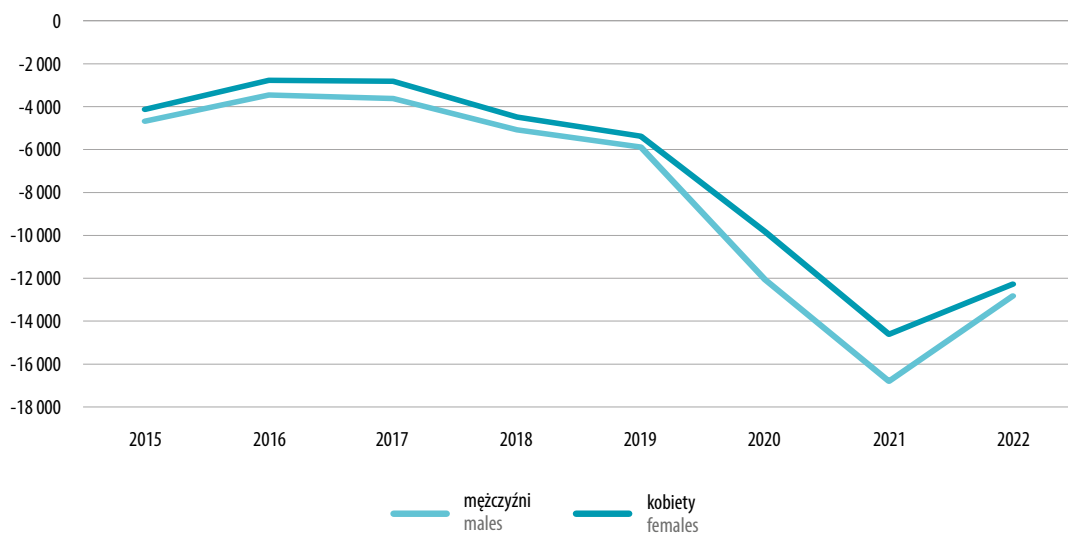
Chart 11. Birth rate and death rate per 1000 population

W 2022 r. liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny ludności ukształtował się na poziomie minus 25,1 tys. (w 2021 r. – minus 31,4 tys.). Współczynnik przyrostu naturalnego ludności wyniósł minus 5,76, w miastach minus 6,43, a na wsi minus 3,62. We wszystkich powiatach województwa śląskiego odnotowano ujemny współczynnik przyrostu naturalnego m.in. w: Sosnowcu (minus 9,34), Dąbrowie Górniczej (minus 8,75), Częstochowie (minus 8,74) i Bytomiu (minus 8,67) oraz w powiecie będzińskim (minus 8,55).

Wykres 12. Przyrost naturalny według płci

Chart 12. Natural increase by sex

Rozdział 3. Migracje ludności

Chapter 3. Migration of population

W 2022 r. z pobytu stałego wymeldowało się 44,7 tys. osób, natomiast zameldowało się na pobyt stały 40,5 tys. osób. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wyniosło minus 4,2 tys. osób. Na wsi odnotowano dodatnie saldo migracji na pobyt stały (3,9 tys. osób), a w miastach ujemne (minus 8,2 tys.).

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności w 2022 r. wyniosło minus 0,97 (w miastach minus 2,47, na wsi 3,76). Ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych wystąpiło w dwudziestu czterech powiatach, a dodatnie w dwunastu. Najwyższą wartość salda migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiecie tarnogórskim (4,89) oraz mikołowskim (4,52), natomiast najniższą w Jastrzębiu-Zdroju i Chorzowie (po minus 4,58).

Tablica 2. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2022 r.

Table 2. Migration internal and international for permanent residence in 2022

Wyszczególnienie Specification	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za zagranicę to abroad	
OGÓŁEM TOTAL	40487	28702	10304	1481	44731	25869	16729	2133	-4244
Miasta Urban areas	26666	18876	6649	1141	34843	20171	12942	1730	-8177
Wieś Rural areas	13821	9826	3655	340	9888	5698	3787	403	3933

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations for permanent residence. b Deregistrations from permanent residence.

W 2022 r. z miast wymeldowało się 34,8 tys. osób (w 2021 r. – 37,8 tys.), natomiast w miastach zameldowało się 26,7 tys. osób (w 2021 r. – 29,5 tys.). Na terenach wiejskich zameldowało się 13,8 tys. osób, natomiast wymeldowało się 9,9 tys. osób (w 2021 r. odpowiednio: 14,3 tys. i 10,5 tys.).

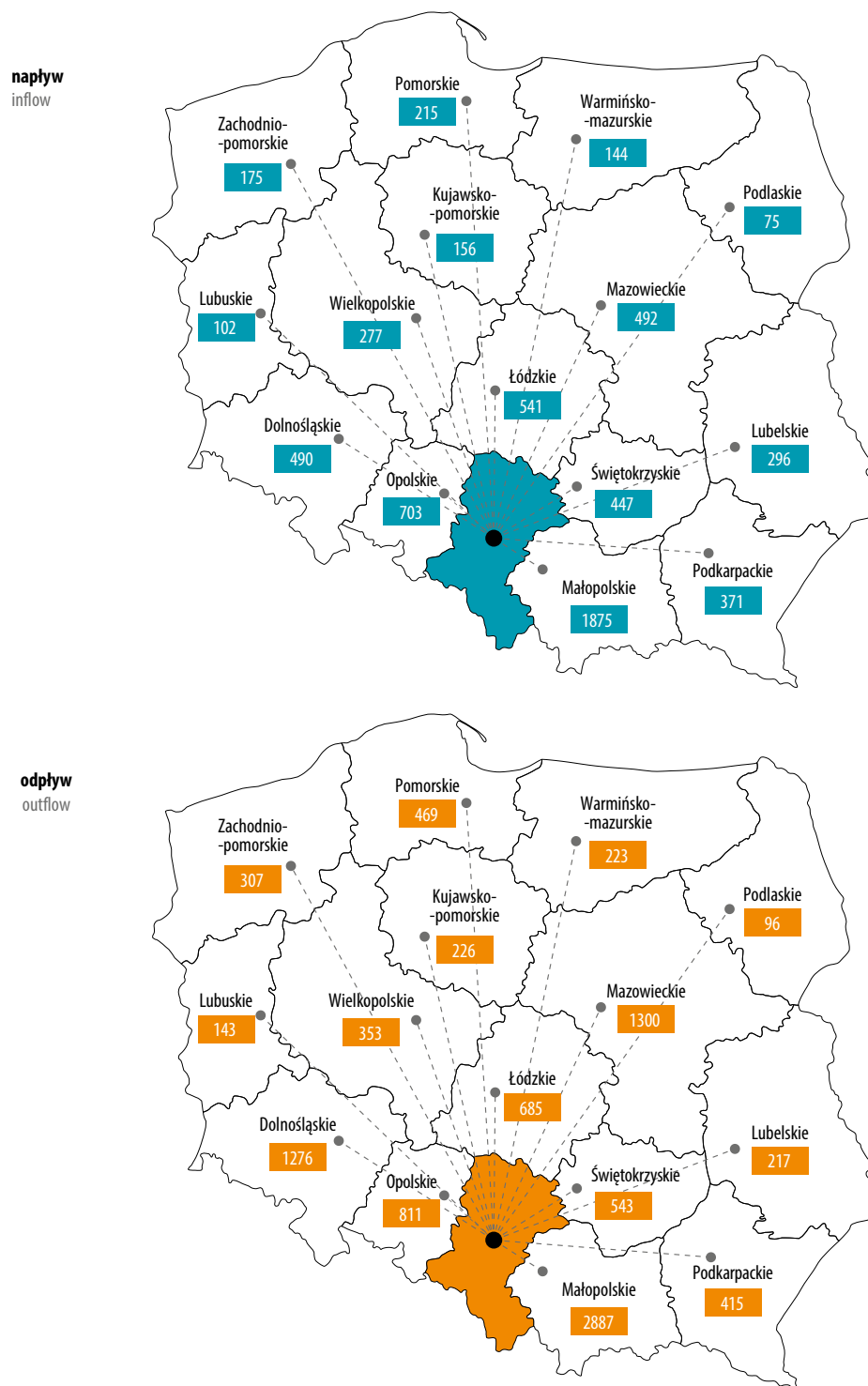
3.1. Migracje wewnętrzne

3.1. Internal migration

Większość migracji wewnętrznych stanowiły migracje wewnątrzwojewódzkie. W 2022 r. miejsce swojego stałego pobytu w granicach województwa zmieniło 32,6 tys. osób. Najwięcej ludności migrowało z miast do miast (16,0 tys.), następnie z miast na wieś (9,1 tys.), ze wsi do miast (4,6 tys.), natomiast najmniej ze wsi na wieś (3,0 tys.).

Mapa 2. Napływ i odpływ migrantów do/z województwa śląskiego w 2022 r.

Map 2. Migrants inflow and outflow to/from Śląskie Voivodship in 2022

Napływ ludności z innych województw na teren województwa śląskiego wyniósł 6,4 tys. osób (w 2021 r. – 7,2 tys.), a odpływ ludności z województwa śląskiego do innych województw – 10,0 tys. osób (w 2021 r. – 10,9 tys.). Najwięcej osób przybyło z województwa małopolskiego, a następnie z województwa opolskiego. Osoby opuszczające województwo śląskie najczęściej na miejsce swojego pobytu wybierały województwa: małopolskie, mazowieckie, dolnośląskie. W ruchu migracyjnym międzywojewódzkim saldo migracji było ujemne i wyniosło minus 3,6 tys. osób (w 2021 r. – minus 3,7 tys.).

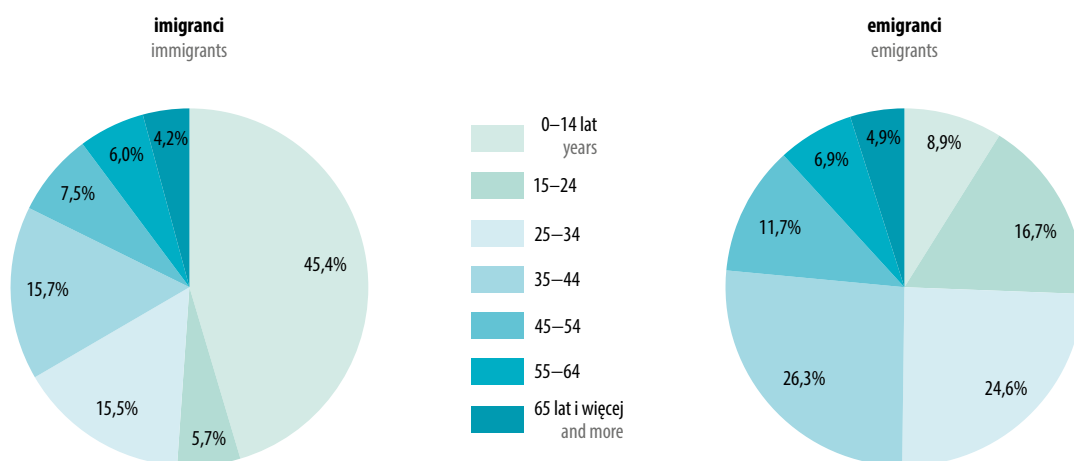
3.2. Migracje zagraniczne

3.2. International migration

W 2022 r. z województwa śląskiego na stałe wyemigrowało 2,1 tys. osób (15,6% emigrantów w kraju), tj. o 0,3% mniej niż przed rokiem. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 1,5 tys. osób (9,5% imigrantów w kraju) i była o 10,1% większa niż przed rokiem. Saldo migracji zagranicznych wyniosło minus 0,7 tys. osób (w 2021 r. – minus 0,8 tys. osób).

Wykres 13. Struktura migracji zagranicznych na pobyt stały ludności według grup wieku migrantów w 2022 r.

Graph 13. Structure of international migration for permanent residence by groups of migrants age in 2022

Głównym kierunkiem emigracji zagranicznych na pobyt stały w 2022 r., podobnie jak w 2021 r., były kraje europejskie (96,0% w 2022 r. wobec 96,1% w 2021 r.). Najwięcej mieszkańców województwa, którzy opuścili kraj w 2022 r. osiedliło się w Niemczech (0,8 tys. osób) i Wielkiej Brytanii (0,5 tys.). Wśród wyjeżdżających na stałe za granicę udział osób w wieku produkcyjnym wyniósł 81,6%, a w przedprodukcyjnym 11,7%.

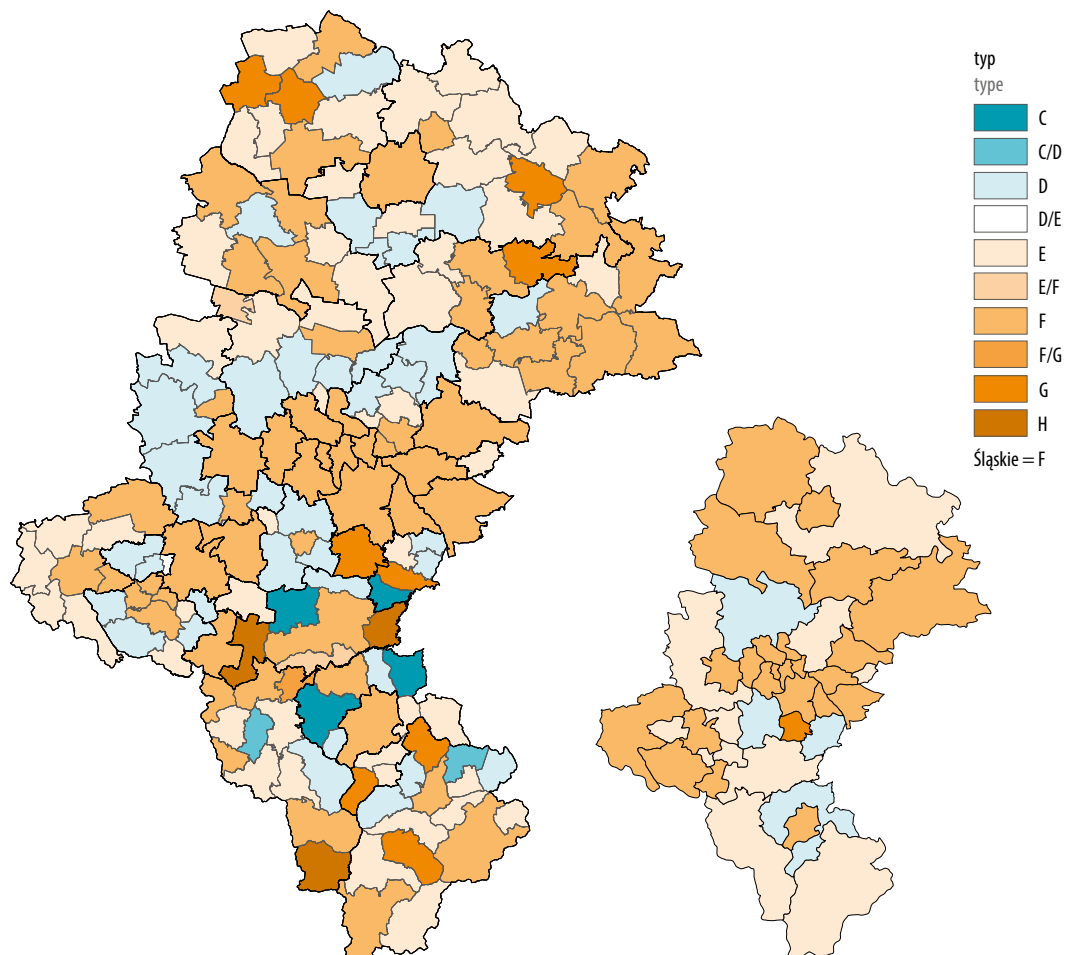
W 2022 r. większość imigrantów na pobyt stały przybyła z krajów europejskich (90,8% ogółu), w tym najwięcej z Niemiec i Wielkiej Brytanii (po 0,3 tys.) oraz z Ukrainy (0,2 tys.). Wśród ludności napływowej prawie połowę (47,6%) stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym.

Rozdział 4. Typologia demograficzna oraz wybrane wskaźniki

Chapter 4. Demographic typology and selected indicators

Zgodnie z typologią rozwoju demograficznego Webba, jednostki samorządu terytorialnego badanego obszaru w oparciu o wzajemne relacje wartości przyrostu naturalnego i salda migracji można podzielić na jeden z ośmiu typów rozwoju populacji. Zależność między przyrostem lub ubytkiem naturalnym ludności, a dodatnim lub ujemnym saldem migracji pozwala na ocenę danego obszaru i zakwalifikowanie go jako obszaru o typie rozwojowym (typy A, B, C, D) czyli charakteryzującym się rzeczywistym przyrostem liczby ludności lub regresyjnym (typy E, F, G, H), określanym jako obszar nieaktywny demograficznie lub jako zjawisko depopulacji, cechującym się spadkiem liczby ludności. Dzięki temu możliwa jest ocena aktualnego stanu populacji ośrodka oraz dynamiczne wychwytywanie zachodzących zmian demograficznych. Zgodnie z tą klasyfikacją, województwo śląskie w 2022 r. znalazło się w grupie województw nieaktywnych demograficznie (depopulacyjnych). Spadek liczby ludności był spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F), podobny stan utrzymuje się od 2015 r., co jednoznacznie wskazuje na niekorzystne tendencje zachodzące w procesach demograficznych.

Mapa 3. Typy rozwoju ludnościowego powiatów i gmin według metody Webba w 2022 r.
Map 3. Types of population development of powiats and gminas by the Webb's method in 2022

Wśród 36 powiatów województwa 32, tj. o jeden więcej niż przed rokiem, zakwalifikowano do jednostek nieaktywnych demograficznie (wyludniających się). Przewaga ujemnego przyrostu naturalnego nad dodatnim saldem migracji (typ E) wystąpiła w 8 powiatach, m.in. w: będzińskim, częstochowskim i cieszyńskim oraz w Żorach, które jeszcze przed rokiem zakwalifikowano jako miasto rozwojowe (typ D). Ubytek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F) zanotowano w 23 powiatach, m.in. w: Katowicach, Sosnowcu i Częstochowie. Sytuację, w której ubytek liczby ludności spowodowany był w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym (typ G) odnotowano w Tychach. W badanym roku do aktywnych demograficznie (zaludniających się) zaliczono jedynie 4 powiaty. Ujemny przyrost naturalny był zrekompenzowany przez dodatnie saldo migracji (typ D) w powiecie bielskim, mikołowskim, bieruńsko-lędzkim i tarnogórskim.

Znacznie bardziej złożony obraz aktywności demograficznej województwa ujawnia się w przekroju terytorialnym według gmin. Typologia demograficzna gmin dokonana według metody Webba pozwoliła wyodrębnić w 2022 r. typy aktywności od C do H. Ponadto dla 4 gmin, gdzie jeden z parametrów miał wartość zerową oraz dla 2 gmin, gdzie wartości bezwzględne parametrów się równoważyły, ustalono tzw. typy przejściowe. W 2022 r. większość gmin zakwalifikowano do regresywnych, czyli wyludniających się. Spośród 167 gmin w województwie, aż 123 zaliczono do regresywnych (wyludniających się). W 58 gminach odnotowano spadek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F). W tej grupie z największym ubytkiem rzeczywistym ludności znalazły się m.in. gminy Częstochowa, Sosnowiec oraz Katowice. W 50 gminach ujemnego przyrostu naturalnego nie rekompensowało dodatnie saldo migracji (typ E). Wśród tych jednostek, największy ubytek ludności odnotowano m.in. w gminach: Blachownia, Kłobuck, Kłomnice oraz Radzionków. Odwrotną sytuację, gdy ujemne saldo migracji nie było rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny (typ H), odnotowano w gminie Miedzna, Pawłowice oraz Istebna. Ubytek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym (typ G) odnotowano w 9 gminach, w tym największy w Tychach oraz w gminie Bieruń i Szczyrk. Spadek liczby ludności następujący wskutek ujemnego przyrostu naturalnego, przy zerowym saldzie migracji (typ przejściowy E/F) odnotowano w gminie Krupski Młyn oraz Goczałkowice-Zdrój, natomiast w gminie Chybie (typ F/G) ujemny przyrost naturalny był równy ujemnemu saldu migracji. Specyficznym przypadkiem jest w tym zestawieniu gmina Jejkowice (typ D/E), w której bilans ujemnego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji wyniósł zero, klasyfikując jednostkę na granicy pomiędzy gminami progresywnymi i rozwojowymi. Dla 41 gmin w województwie śląskim odnotowano progresywne typy rozwojowe, czyli zaludniające się. Niższy dodatni przyrost naturalny jednocześnie z dodatnim saldem migracji (typ C) odnotowano w gminie Jasienica, Wilamowice, Bojszowy oraz Suszec. Dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensującą ujemny przyrost naturalny (typ D) wystąpiło w 37 gminach, m.in. w gminie Łodygowice, Świerklaniec oraz Pilchowice.

Mapa 4. Województwo śląskie w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 4. Śląskie Voivodship in 2022

As of 31 December

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
 ADMINISTRATIVE DIVISION

- 1 SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
- 2 CHORZÓW
- 3 ŚWIĘTOCHŁOWICE
- 4 PIEKARY ŚLĄSKIE
- 5 Radzionków
- 6 Wojkowice
- 7 Ormontowice
- 8 Jejkowice
- 9 Gaszowice
- 10 Rydułtowy
- 11 Marklowice
- 12 Buczkowice
- 13 Łodygowice
- 14 Świerklany
- 15 Lyski
- 16 Łaziska Górne

KATOWICE

 stolica województwa
 capital city of the voivodship

BIELSKO-BIAŁA

 miasta na prawach powiatu
 cities with powiat status

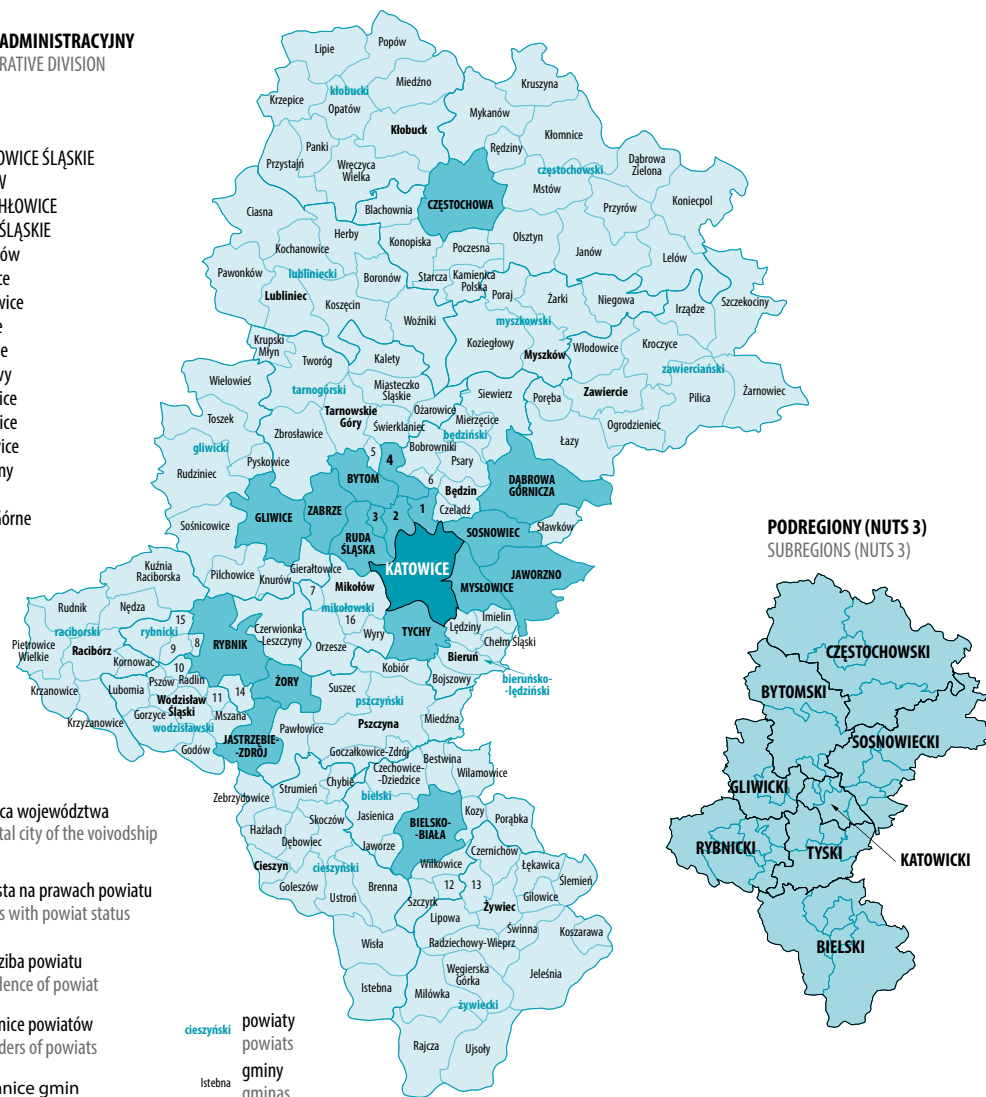
Cieszyn

 siedziba powiatu
 residence of powiat

 granice powiatów
 borders of powiats

 granice gmin
 borders of gminas

 powiaty
 powiats

 gminy
 gminas

PODREGIONY (NUTS 3)
 SUBREGIONS (NUTS 3)

PODZIAŁ WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH

DIVISION BY THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS

	bielski	(3; 1; 38)	gliwicki	(1; 2; 10)	sosnowiecki	(2; 3; 21)
Podregiony (NUTS 3):	bytomski	(2; 2; 19)	katowicki	(-; 6; 6)	tycki	(3; 1; 17)
Subregions (NUTS 3):	częstochocki	(3; 1; 31)	rybnicki	(3; 3; 25)		

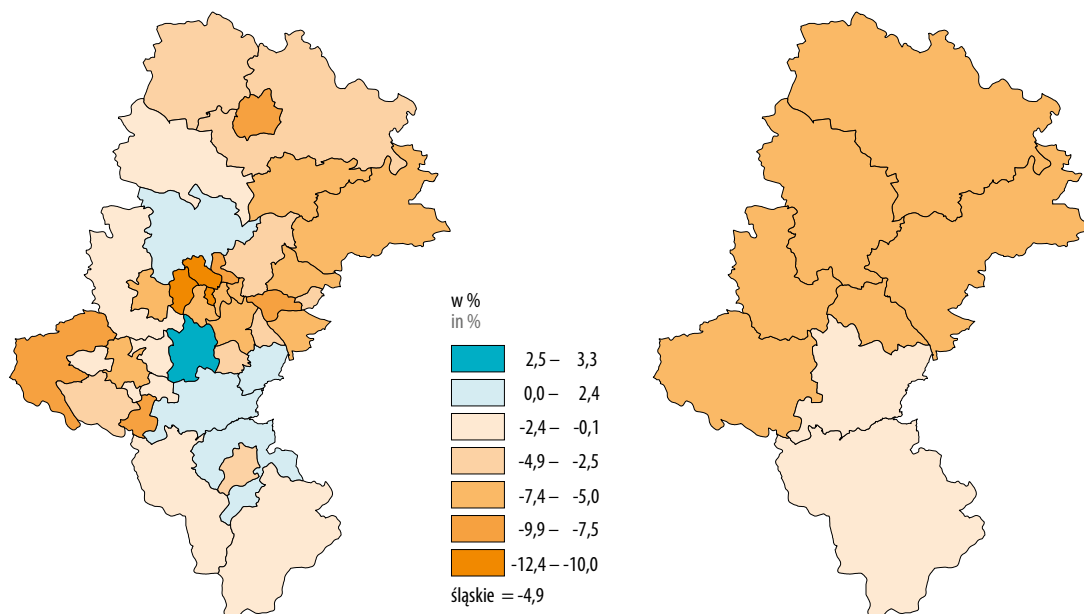
W nawiasach podano odpowiednio liczbę: powiatów, miast na prawach powiatu, gmin.
 In brackets is given respectively number of: powiats, cities with powiat status, gminas.

Mapa 5. Zmiana liczby ludności według powiatów i podregionów w latach 2015–2022

Stan w dniu 31 grudnia

Map 5. Population changes by powiats and subregions in the years 2015–2022

As of 31 December

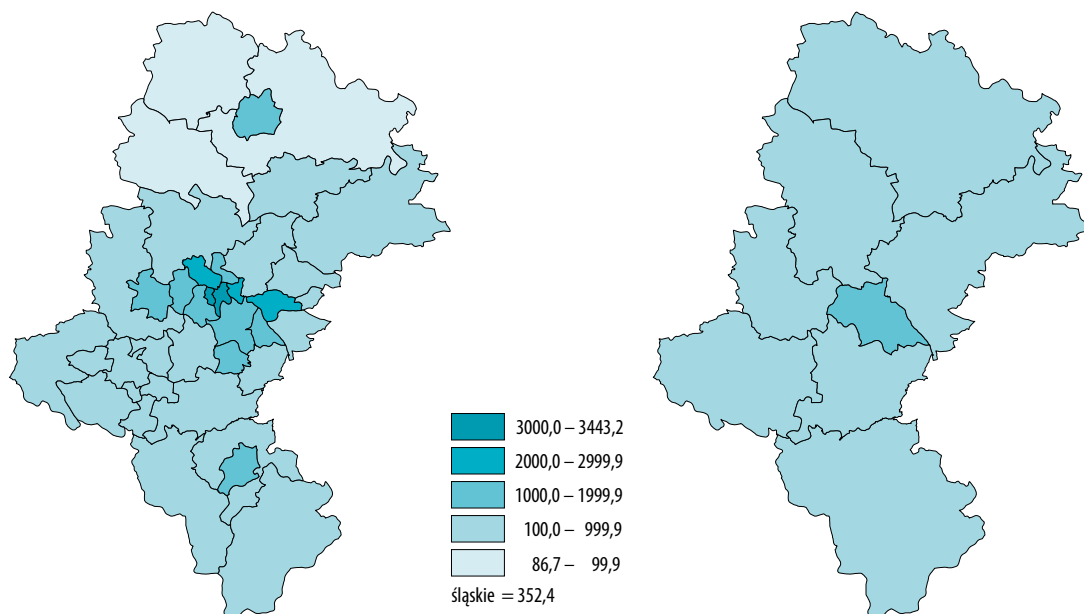

Mapa 6. Ludność na 1 km² według powiatów i podregionów w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Population per 1 km² by powiats and subregions in 2022

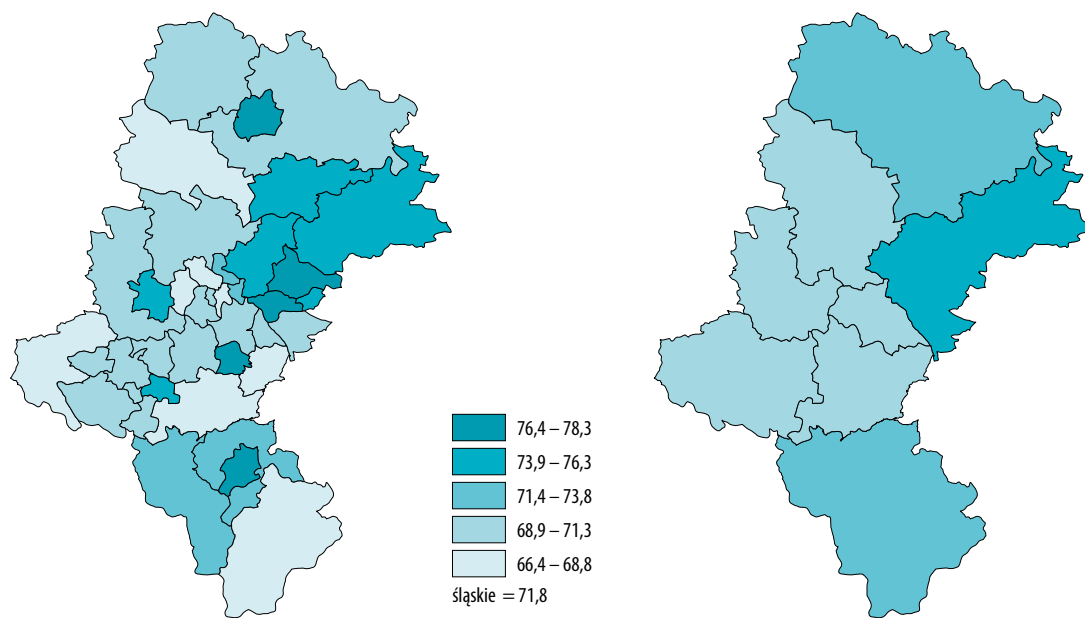
As of 31 December

Mapa 7. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów i podregionów w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Non-working age population per 100 persons of working age by powiats and subregions in 2022
As of 31 December

Uwagi metodologiczne

1. Dane o liczbie ludności i strukturze zostały opracowane **metodą bilansową**, według następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku)

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na końcu okresu (roku).

Dane o liczbie i strukturze ludności opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. do 2019 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., natomiast dla lat 2020–2022 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2021 r. Dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

2. **Współczynnik urbanizacji** – udział (%) liczby ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności.
3. **Współczynnik feminizacji** – określa wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.
4. **Gęstość zaludnienia** – miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium (wyrażana najczęściej w osobach na 1 km²).
5. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. 0–17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:
 - **urodzenia** – według miejsca zamieszkania matki noworodka,
 - **zgony** – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej,
 - **małżeństwa** – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem; w przypadku, gdy mąż mieszkał za granicą według miejsca zamieszkania żony przed ślubem,

- **rozwoły** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo o rozwód (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka); nie uwzględnia się wyłącznie tych rozwodów, w których w momencie wniesienia powództwa obie osoby zamieszkiwały za granicą,
 - **separacje** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka), w przypadku zgodnego wniosku stron – według miejsca zamieszkania męża; nie są uwzględniane przypadki, gdy obie strony mieszkają za granicą.
7. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.
 8. **Współczynnik dzietności kobiet** oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.
 9. **Przyrost naturalny ludności** obliczono jako różnicę liczby urodzeń żywych i liczby zgonów w danym okresie.
 10. **Przyrost rzeczywisty ludności** stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji. Jeśli wartości są ujemne mówimy o ubytku rzeczywistym.
 11. **Stopa przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności** – wyrażony w % i pomniejszony o 100 iloraz liczby ludności z końca badanego okresu do liczby ludności z początku tego okresu.
 12. Za **zgon niemowlęcia** uważa się zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku.
 13. Przez **migracje wewnętrzne** rozumie się zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy) oraz przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie. W przypadku gminy miejsko-wiejskiej migracją jest również zmiana miejsca zamieszkania między terenami miejskimi i wiejskimi gminy. Migracje wewnętrzne ludności nie uwzględniają zmian adresu w granicach tej samej jednostki, gdyż takie przemieszczenie nie powoduje zmiany w liczbie i strukturze ludności tej jednostki. W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się **ruch międzywojewódzki**, czyli przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego województwa oraz **ruch wewnątrzwojewódzki**, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.
 14. **Migracje zagraniczne ludności** – to przemieszczenie ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania.
 15. **Metoda Webba** polega na zakwalifikowaniu badanej jednostki terytorialnej do jednego z ośmiu typów rozwoju ludności w zależności od znaku i wartości bezwzględnej przyrostu naturalnego i salda migracji na pobyt stały. Klasyfikacja Webba wyróżnia:

Typy rozwojowe (przyrost liczby ludności)

- A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,
- B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,
- C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,
- D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny;

Typy regresywne (spadek liczby ludności)

E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji,

F – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,

G – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,

H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny.

W przypadku, gdy wartości bezwzględne współczynnika przyrostu naturalnego i współczynnika salda migracji stałe są równe lub gdy wartość jednego ze współczynników wynosi zero wprowadza się dodatkowe typy przejściowe: AB, BC, CD, DE, EF, FG, GH, HA.

16. Dane prezentowane według podregionów odpowiadają trzeciemu poziomowi obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r., z późniejszymi zmianami. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowywania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

W województwie śląskim wyodrębniono następujące podregiony:

- **bielski** – obejmuje powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,
- **bytomski** – obejmuje powiaty: lubliniecki, tarnogórski, miasta na prawach powiatu: Bytom, Piekary Śląskie,
- **częstochoowski** – obejmuje powiaty: częstochoowski, kłobucki, myszkowski, miasto na prawach powiatu Częstochowa,
- **gliwicki** – obejmuje powiat gliwicki, miasta na prawach powiatu: Gliwice, Zabrze,
- **katowicki** – obejmuje miasta na prawach powiatu: Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice,
- **rybnicki** – obejmuje powiaty: raciborski, rybnicki, wodzisławski, miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory,
- **sosnowiecki** – obejmuje powiaty: będziński, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec,
- **tyski** – obejmuje powiaty: bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński, miasto na prawach powiatu Tychy.

17. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zamieszkującej dany obszar według stanu w dniu 30 czerwca.

18. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Szczegółowe informacje metodologiczne są dostępne w Zeszytach metodologicznych:

– Ruch naturalny. Bilanse ludności

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>

– Migracje Ludności

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosci,15,1.html>

Methodological notes

1. Data on size the of population and structure have been elaborated using the **balance method** with the following scheme:

Size of population at the beginning of the period (year)

+ live births

– deaths

+ registering for permanent residence (from other units of territorial division and from abroad)

– deregistering from permanent residence (to other units of territorial division and abroad)

+ registering for temporary stay more than 3 months (from other units of territorial division)

– deregistering from temporary stay more than 3 months (to other units of territorial division)

+/- changes in population caused by administrative changes

= Size of population at the end of the period (year).

Data on the size and structure of population have been compiled according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include people who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but includes permanent residents of Poland temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). For 2010–2019 the basis of the balance are the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2011, and for 2020–2022 – the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2021. Component data (births, deaths and migration) comes from the reports of civil status offices, local registration offices of individual gminas and PESEL register.

2. **Urbanisation rate** – share (in %) of urban population in total population.
3. **Femininity ratio** – describes relations between the numbers of women and man, i.e. the number of women per 100 mens.
4. **Density of population** – measure of the condensation of the population on the given territory (usually expressed in persons per 1 km²).
5. **Working-age population** is the population at the age of ability to work. It refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category, the **age groups of mobility** (i.e. 18–44) and non-mobility (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the pre-working age population, i.e. up to the age of 17, and the post-working age population, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.
6. Data regarding **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:
 - **births** – by the place of residence of the new born child’s mother,
 - **deaths** – according to the place of residence of the deceased,
 - **marriages** – according to the husband’s place of residence before contracting of the marriage (in cases when the husband lived abroad before contracting of the marriage, the wife’s place of residence before contracting of the marriage is used),

- **divorces** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken); not taken into consideration are those divorces in which, at the time the claim was brought, both persons resided abroad,
 - **separations** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken); in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used; cases when both parties live abroad are not taken into consideration.
7. **Female fertility rate** is calculated as the quotient of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15–49). Apart from total fertility rate, age-specific fertility rates are published that are calculated as the quotients of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – in the group 45–49.
 8. **Total fertility rate** means the number of children that would be born on average by a woman during her whole reproductive period (15–49 years), assuming that in particular phases of this period she would give birth to children with the intensity observed in a given year, i.e. the age-specific fertility rates are treated as constant.
 9. **Natural increase of population** was calculated as difference between the number of life births and the number of deaths in given time period.
 10. **Actual increase of population** is a sum of natural increase and net migration. If the values of actual increase are negative it is called as decline in the number of population.
 11. **Actual increase/decrease rate of the population** – expressed in% and decreased by 100 the quotient of the population at the end of the period to the population at the beginning of the period.
 12. The **infant death** means the death of a child under 1 year of age.
 13. **Internal migration** is understood as the change of permanent (or temporary) residence, consisting in crossing the administrative boundary of the gmina to settle permanently (or temporarily) and to check out of temporary residence for permanent residence in a given locality if the previous permanent residence was located in another gmina. In the case of urban-rural gmina migration, it is also a change of residence between urban and rural areas of the gmina. The changes of address within the same unit are excluded from data on internal migration, as they do not influence the size and structure of the population in this unit. Internal migration is divided into two groups: **intervoivodship movement** (movement of the population from one voivodship to the other voivodship) and **intravoivodship movement** (movement of the population within the same voivodship).
 14. **International migration of the population** – is understood as movement of persons related to the change of country of residence.
 15. **Webb's method** classifies surveyed territorial unit into one of eight types of population development depending on the sign and absolute value of natural increase and net migration for permanent residence. Webb's classification distinguishes:

Progressive types (population growth)

- A - positive natural increase exceeds negative net migration,
- B – positive natural increase exceeds positive net migration,
- C – positive natural increase is lower than positive net migration,
- D – positive net migration compensates negative natural increase;

Regressive types (population decline)

E – negative natural increase is not compensated by positive net migration,

F – decrease in population is caused more by negative natural increase than negative net migration,

G – decrease in population is caused more by negative net migration than negative natural increase,

H – negative net migration is not compensated by positive natural increase.

If absolute values of the rate of natural increase and the rate of net migration for permanent residence are equal or when the value of one of the rate is zero additional temporary types are introduced: AB, BC, CD, EF, FG, GH, HA.

16. Data presented according to subregions correspond to the valid third level of Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS), introduced by Regulation of the European Parliament and of the Council, no. 1059/2003, dated may 26, 2003 with subsequent changes. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

The following subregions were separated in śląskie voivodship:

- **bielski** – includes powiats: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,
- **bytomski** – includes powiats: lubliniecki, tarnogórski, miasta na prawach powiatu: Bytom, Piekary Śląskie,
- **częstochowski** – includes powiats: częstochowski, kłobucki, myszkowski, miasto na prawach powiatu Częstochowa,
- **gliwicki** – includes powiat gliwicki, miasta na prawach powiatu: Gliwice, Zabrze,
- **katowicki** – includes cities with powiat status: Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice,
- **rybnicki** – includes powiats: raciborski, rybnicki, wodzisławski, miasta na prawach powiatu: Jas-trzębie-Zdrój, Rybnik, Żory,
- **sosnowiecki** – includes powiats: będziński, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec,
- **tyski** – includes powiats: bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński, miasto na prawach powiatu Tychy.

17. The rates regarding vital statistics in territorial division were calculated as a quotient of the number of occurrences of given type and of the population number in given area at June 30.

18. The relative values (rates, percentages) are calculated on the basis of absolute data expressed with larger precision than in the tables.

More methodological information are available here:

– Vital statistics. Balance of population

<https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/methodological-report-vital-statistic-balances-of-population,11,1.html>

– Migrations of population

<https://stat.gov.pl/en/topics/population/international-migration/methodological-report-migration-of-population,7,1.html>